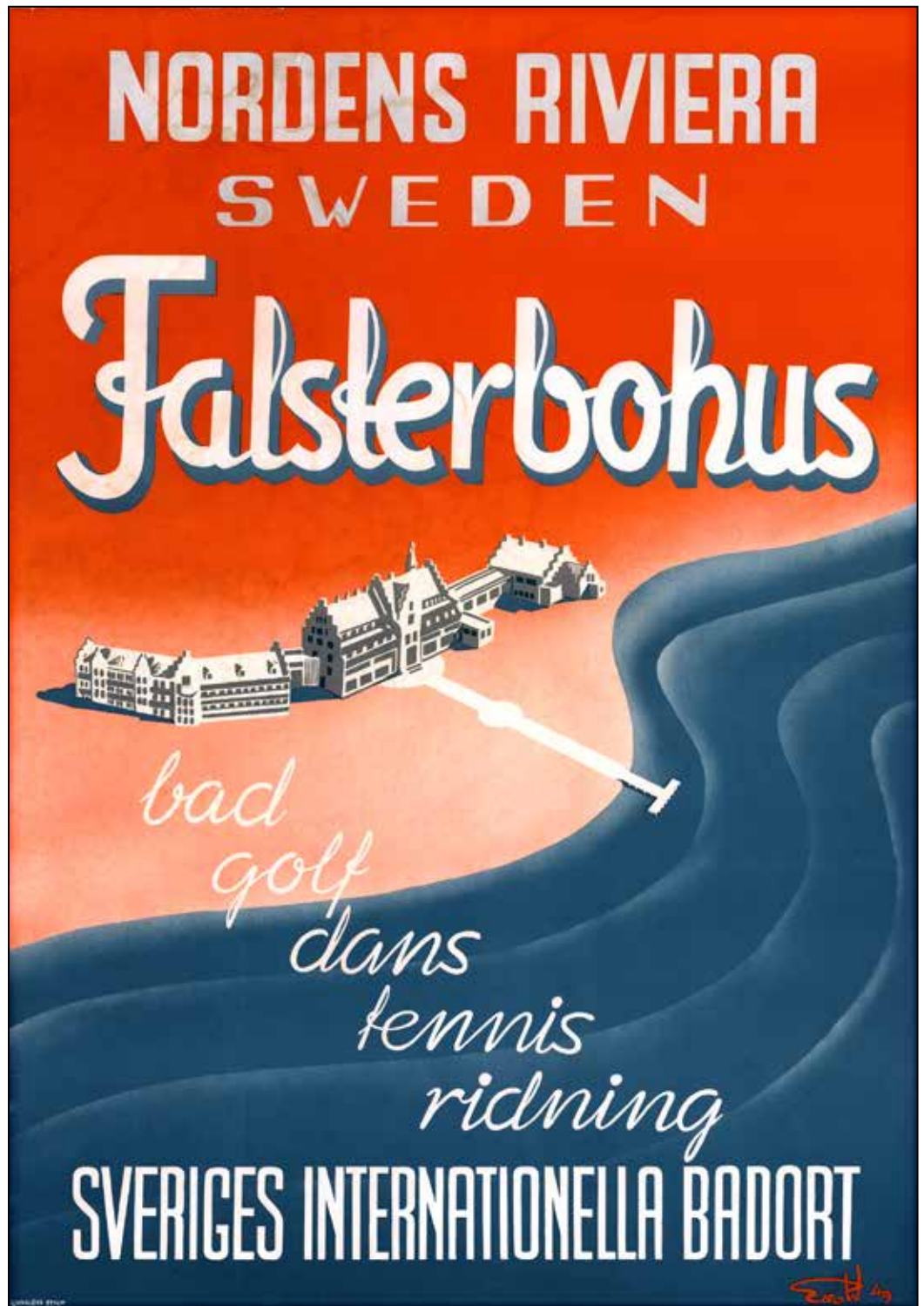

85 april 2024

på Ljungen

Pris 25 kr

Vilka var arkitekterna bakom Falsterbohus?

KULTURFÖRENINGEN
Calluna
DÅ OCH NU PÅ LJUNGEN

Medlemsinformation

Kallelse till årsmöte

I år blir det årsmöte på våren som vanligt. Ljungkyrkan den 29 april kl. 18.00.

Föredrag av Christian Kindblad om »Äldre kartor kring Falsterbonäset«.

Vi bjuder på kaffe med kaka efter årsmötet!

Vi behöver veta vilka som stannar och dricker kaffe,

anmäl på e-post: kassor@calluna.nu, senast den 17 april.

Möteshandlingar kan beställas på e-post kassor@calluna.nu fr o m 2 april.

Visning av Värnen

Vi fortsätter med de populära visningarna av värnen vid Falsterbokanalerna. Vi besöker ett kulsprutevärn, ett rörskyddsrum och ett större skyddsrum för 24 personer.

Priset är 100 kr för vuxen och 50 kr för barn under 15 år. I priset ingår ett häfte som berättar om »Per Albin-linjen« som den kallas.

Turen tar cirka 2,5 timmar inkl. fikapaus och vi samlas vid kanalturnet klockan 11:00. Fika tar var och en med.

Datum: 27 april, 11 maj, 1 juni, 15 juni, 6 juli, 20 juli, 10 augusti, 31 augusti samt vid behov även 14 september.

Anmälan till: kassor@calluna.nu

Välkomna till en spännande värld under jorden!

Det går att betala dels med Swish 1230519470, dels över bankkonto Swedbank 8214-9 693 384 907-4. Vi behöver veta:

- Önskad dag
- Antal vuxna respektive barn
- Telefonnummer

Vid varje visning har vi plats för 20 personer. Först till kvarn ...

Om färre än sex personer är anmälda till en visning, ställs turen in och avgiften återbetalas.

På vår hemsida www.calluna.nu kan du läsa häftet om Per Albin-linjen redan nu.

Medlemsavgift

Många har betalt in medlemsavgiften för 2024, men vi vill uppmana alla övriga att också förbli medlemmar.

Avgiften är 200 kronor och sätts in på bankgiro 5470-1248. Vi hoppas att du uppskattar föreningsens arbete och vill följa oss i ytterligare ett år.

Styrelsen

Känner du att du har lust och tid att engagera dig i Callunas arbete med att återberätta vår lokalhistoria?

Vi behöver förstärka styrelsen och skulle önska fler ledamöter.

Kontakta Christian Kindblad på tel 073-572 46 32 eller christian@calluna.nu.

Ett upprop om mailadresser

Vi saknar mailadresser till många av våra medlemmar. Anmäl till info@calluna.nu eller använd kontaktformuläret på vår hemsida.

Vellinge kommun 50 år

Den kommunreform som ägde rum under andra halvan av förra seklet var sprungen ur det nya samhälle som växte fram och som krävde en mer effektiv kommunstruktur. I samband med detta gick man från 2498 kommuner till blott 278, något som givetvis också omfattade vårt närområde. Ett av de rikstäckande målen var att inget kommunblock skulle ha mindre än 8000 invånare per 1975, vilket här år 1974 resulterade i en sammanslagning av de tidigare, egna kommunerna Vellinge, Räng, Månstorp samt Skanör med Falsterbo.

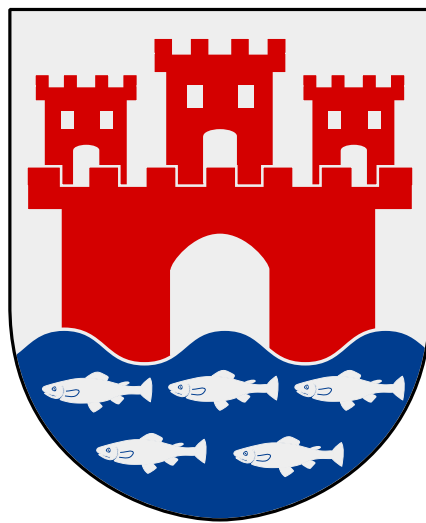
En föredömligt engagerad medlem hörde av sig till Kulturföreningen Calluna med intressanta funderingar kring namnet Vellinge kommun. I samband med att kommunen fyller 50 jämt i år, passade detta utmärkt då vi själva givetvis också tänkt till kring hur vi ska närma oss jubileet.

Det handlade alltså främst om varför det blev just »Vellinge« kommun och ifall det var en het fråga när det begav sig. Vi bringar klarhet i detta nedan och frågan i sig är absolut befogad, då de historiskt långt mer än Vellinge kända orterna – därtill rena »städerna« Skanör och Falsterbo – ingick i kommunsammanslagningen.

Medlemmen hävdar således helt korrekt att Skanör-Falsterbo var städer, visserligen små sådana, men ända sedan medeltiden välkända och slås av att »okända« Vellinge trots allt valdes som namn på den nya kommunen. Denne pekar vidare på exemplet Nordisk Familjebok, Band 11 (1909). Där ägnas 13 rader åt »Hvellinge«, medan i Band 25 (1917) presenteras Skanör-Falsterbo på mer än tre hela sidor.

Det är odiskutabelt att Skanör och Falsterbo över seklerna satt tydligare avtryck än Vellinge, även om alla torde vara överens om att åtminstone vad dominerande, lokal

livsmedelsproduktion anbelangar hade lantbruket redan i början av 1970-talet ersatt sillafisket sedan länge.

Skanör-Falsterbos tidigare vapen, fram till 1973.

Men, det är alltså vid tidigt 1970-talet diskussionerna kring vad den nya »storkommunen« ska heta tar sin början på allvar. Studerar man samtida, kommunala mötesprotokoll finner man ett par andra kandidatnamn utöver Vellinge; Skytts kommun respektive Falsterbo kommun. Det förstnämnda var sprunget ur Skytts härad, som omfattade alla socknar i den sydvästra delen av Söderslätt, dvs. en väsentlig del av det som i dag utgör kommunerna Vellinge och Trelleborg. Själva städerna Skanör med Falsterbo samt Trelleborg var dock inte del av detta härad.

Såväl namnet Skytts kommun som Falsterbo kommun hade inledningsvis tämligen starkt stöd bland den tidens lokala beslutsfattare, inte minst det senare. Vellinge kommun kom in först på tredje plats. Förslagen diskuterades under några av Rängs kommunfullmäktigemöten på Falsterbovägen 79 i Höllviksnäs under våren 1972 och då oenigheten var påtaglig, enades det om omröstning. I dag, med facit i hand, kan man förvånas över utfallet:

- Falsterbo kommun: 22 röster (!).
- Skytts kommun: 5 röster.
- Vellinge kommun: 2 röster.

Man frågar sig vad som hände sedan, och inte minst varför »Vellinge kommun« trots allt gick segrande ur striden. Inte blir det omedelbart klarare när vi läser vidare i den gulnade dokumentationen. Till exempel, ur sammanträdesprotokoll per 16 maj 1972: »Samarbetsnämnden hade rekommenderat respektive kommunfullmäktige att ingå till Kungl. Maj:t med framställning om fastställande av namnet på den 1/1 1974 nybildade kommunen. Samarbetsnämnden hade härvid efter votering beslutat rekommendera fullmäktige att den nybildade kommunens namn skall vara Skytts kommun.«

Sedan: »Kommunstyrelsen beslöt föreslå kommunfullmäktige att den nybildade kommunens namn skall vara Vellinge och som särskild motivering härför ange följande:«

(Undertecknad tar sig här friheten att utelämna vissa, följande byråkratiskt författade delar och återkomma något längre ned i protokollet).

»I inrikesdepartementets bilaga till Kungl. Maj:ts beslut anges för nämnda kommuner beteckningen 'Vellinge kommunblock' enär man förutsatt Vellinge som centralort. Samarbetsnämnden har också sedermera beslutat att nya kommunens förvaltning skall förläggas till Vellinge samt att redan en stor andel av kommunblockets service finnes i Vellinge – distriktsläkare, tandpoliklinik m.m. – och dessutom en vårdcentral planeras förläggas hit, är det naturligt att den nya kommunens namn blir Vellinge. Att ange Vellinge som kommunens namn måste även underlätta för besökande från platser utanför kommunblocket att finna kommunens förvaltning men även övriga serviceinrättningar, som är förlagda till Vellinge. Vidare är Vel-

linge den ort, som har ett centralt läge kommunikationsmässigt sett, och som vederbörande först kommer fram till, med tanke på E6.»

Det är inte utan att man undrar varför omröstningen enligt ovan alls kom till stånd då den inte föreföll så värst bindande när det kom till kritan. Det finns säkert substans i protokollcitaten ovan, men under arbetet med denna artikel kändes det som något trots allt fattades och individer som var med då tillfrågades muntligen. Det

visar sig att riksdagsmannen Hans Levin (1899-1983), även känd som »Levin i Kämpinge« och en man av ansenligt inflytande vid denna tid, tog strid för att den nya kommunens namn absolut inte skulle involvera vare sig »Skanör« eller »Falsterbo«. I kombinationen av de objektiva argumenten ovan och Levins inställning i frågan, bör vi i allt väsentligt finna förklaringen till varför vi i dag bor i Vellinge kommun och inget annat.

Protokollavslut i samband med beslut om det nya kommunblockets namn.

Arendet föranledde diskussion varvid Hans Levin föreslog bifall till kommunstyrelsens förslag att namnet skall vara Skytts, Ivar Jeppsson, Gösta Fredgård, Herbert Levin och Barbro Gunnarsson föreslog att namnet skall vara Falsterbo och Algot Persson och Lenart Larsson föreslog att namnet skall vara Vellinge. Efter diskussionen beslöts omröstning om samtliga tre föreslagna namn.

För kommunstyrelsens förslag namnet Skytts röstade 5 ledamöter, för namnet Falsterbo röstade 20 ledamöter, för namnet Vellinge röstade 2 ledamöter och en ledamot avstod från att rösta.

För namnet Skytts röstade: Hans Levin, Otto Rosvall, Gertrud Lewin, Gunnar Hansson och Allan Andersson.

För namnet Falsterbo röstade: Gösta Fredgård, Barbro Gunnarsson, Nils Nore Nilsson, Erik Olin, Bengt Åsterling, Bengt Lauren, Per Ola Andersson, Per-Gunnars Hansson, Per-Erik Frising, Ivar Jeppsson, Sylva Berglund, Sive Gullstrand, Elo Bertelsen, Eskil Thonning, Herbert Levin, Sven-Åke Nilsson, Ingrid Blönnigen, Torsten Bernelius, Olof Möller, Anders Hammarorp, Leif Jönsson och Arthur Fundahn.

För namnet Vellinge röstade: Algot Persson och Lenart Larsson.

Stig Per son avstod från att rösta.

Mot beslutet reserverade sig Algot Persson som ansåg att namnet bör vara Vellinge.

Numera, när det mesta av en kommuns invånarservice återfinns på nätet och fysiska besök därför inte är lika nödvändiga längre, kanske utfallet blivit ett annat, t.ex. Falsterbo kommun. Men när »Vellinge kommun« var klubbat blev nästkommande steg att fastställa ett vapen för det nya kommunblocket. Skanör-Falsterbos utpräglade historia kom här väl till pass. Således är det nuvarande vapnet inspirerat av den gamla tvillingstadens vapen samtidigt som den skånska landsbygdens karaktär också är representerad.

Det var alltså endast Skanör med Falsterbo stad av de ingående äldre kommunerna som hade haft eget vapen. Detta hade emellertid aldrig blivit formellt fastställt, varför det fanns varianter av det, med olika detaljskillnader. Man beslöt således att skapa ett nytt vapen som på ett balanserat vis skulle kunna representera hela den nya kommunen.

Det vapen vi har i dag bygger delvis på Skanör med Falsterbo vapen, men formgivaren, tillika jurist och notarius publicus – Falsterbo samt hobbyheraldiker Christer Bökwall, tog upp motiv från hela bygden. Bökwall gavs uppdraget formellt i samband med kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll per 25 juni 1974 och inkluderade sedan de trappgavlar som återfinns i borgruinen Månstorps gavlar liksom i gamla kyrkor och modernare järnvägsstationsbyggnader. Ett möllejärn återfinns också. Detta symboliserar jordbruket och är en typ av beslag som fixerar kvarnstensnavet när det roterar kring axeltappen. Slutligen, de tre fiskarna står givetvis för de många århundraden då fiske utgjorde den huvudsakliga näringen härnere. Vapnet registrerades hos Patent- och registreringsverket (PRV) 1975.

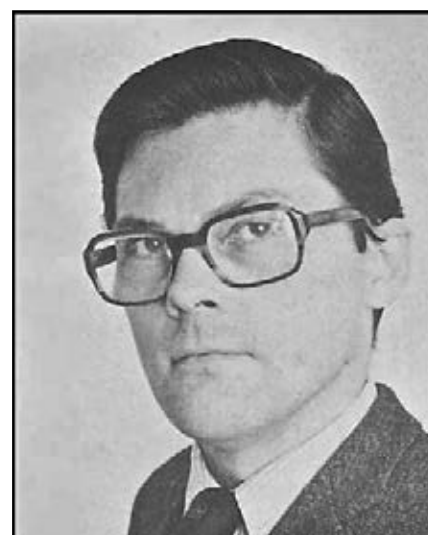
I Svensk vapenbok för landskap, län och städer kan man läsa: »I blått

Sammanläggningsdelegerades antal skall utgöra 51 ledamöter och 27 suppleanter fördelade enligt följande:

Kommun	Ledamöter	Suppleanter
Vellinge	15	8
Räng	15	8
Skanör med Falsterbo	13	7
Månstorp	8	4
Summa	51	27.

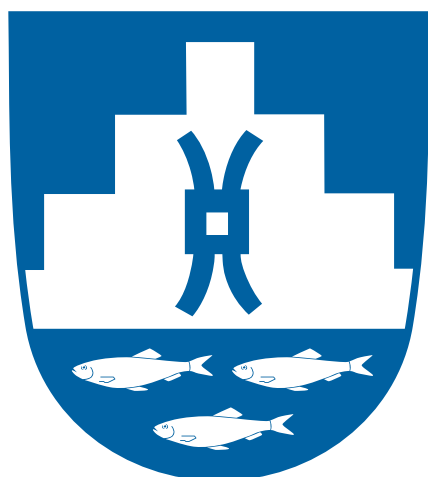
Kommunens sigill. Framtaget av konstnär och heraldikforskare Jan Raneke, Lomma. (Oklart i vilka sammanhang det kommit till pass.)

Juris kandidat, vid tiden tillika Notarius Publicus i Skanör-Falsterbo och hobbyheraldiker Christer Bökwall, Falsterbo. (foto: Vellinge kommuniké, 1975)

Kommunsammanläggningarna 1952–1974. Hur blev de politiskt möjliga? Avhandling (2011).

Fördelning av nya kommun-fullmäktiges ledamöter. 51 st, gäller än i dag.

Vellinge kommuns vapen. Registrerat hos PRV 1975.

en trappgavel av silver belagd med ett stolpvis ställt möllejärn över en blå stam vari tre fiskar placerade två över en«. I samma alster nämns vidare just att nuvarande vapen inspirerats av Skanörs sigill, anno 1608 och ett ännu äldre sigill från 1400-talet. En stilistisk borg var vanlig i stadsvapen förr i tiden och blasoneringen lyder: »I fält av silver

en röd tretornad borg uppskjutande från en av vågskura bildad blå stam, belagd med fem fiskar av silver, ordnade tre och två.«

Christer Bökwall samarbetade här med den välkände och internationellt erkände heraldikern Jan Raneke, som dessutom ligger bakom kommunens sigill.

Grattis till Vellinge kommun, 50 år i år och stort tack till Georg Kittel, Falsterbo för ett lika intressant som tidsmässigt passande ämne samt till kommunens arkivarie Emil Ahlbertz för sin förmåga att alltid stå till effektiv tjänst med kort varsel.

Sten Blomgren

Referenser:

C.G.U. Scheffer: *Svensk vapenbok för landskap, län och städer*,

Generalstabens litografiska anstalts förlag, Stockholm 1967, s. 55.

Gissur Erlingsson, Erik Wångmar och Jörgen Ödalen.

Vellinge kommunkansli 1974
Foto: Lars O. Ryde

Karta över Skanörs hamn

Då och då publicerar vi intressanta och vackra kartor över Ljungen.

Redan 5 år efter invigningen av Skanörs Hamn år 1881 var det tydligen dags för modifiering och förbättring av anläggningen. Vi ser här ett exempel på hur det kunde se ut när den tidens väg- och vattenbyggnadsingenjörer varit i arbete. Det finns en hel del material i denna anda från slutet av 1880-talet, och vi har därmed anledning att få återkomma i mer detalj i senare nummer av på Ljungen. För övrigt motsvarade titeln »civil ingenjör« från början i princip just väg- och vattenbyggnadsingenjör. Ordet civil i detta sammanhang knyter an till att de tekniker och anläggningsarbetare som i krigstid banade väg för trupp och materiel genom att anlägga vägar, resa broar över vattendrag osv., tillskansade sig kunskaper som visade sig gångbara och värdefulla även i fredstid. I Sverige blev titeln med tiden mer allmängiltig och kännetecknar i dag en akademisk examen inom en mängd olika tekniska discipliner.

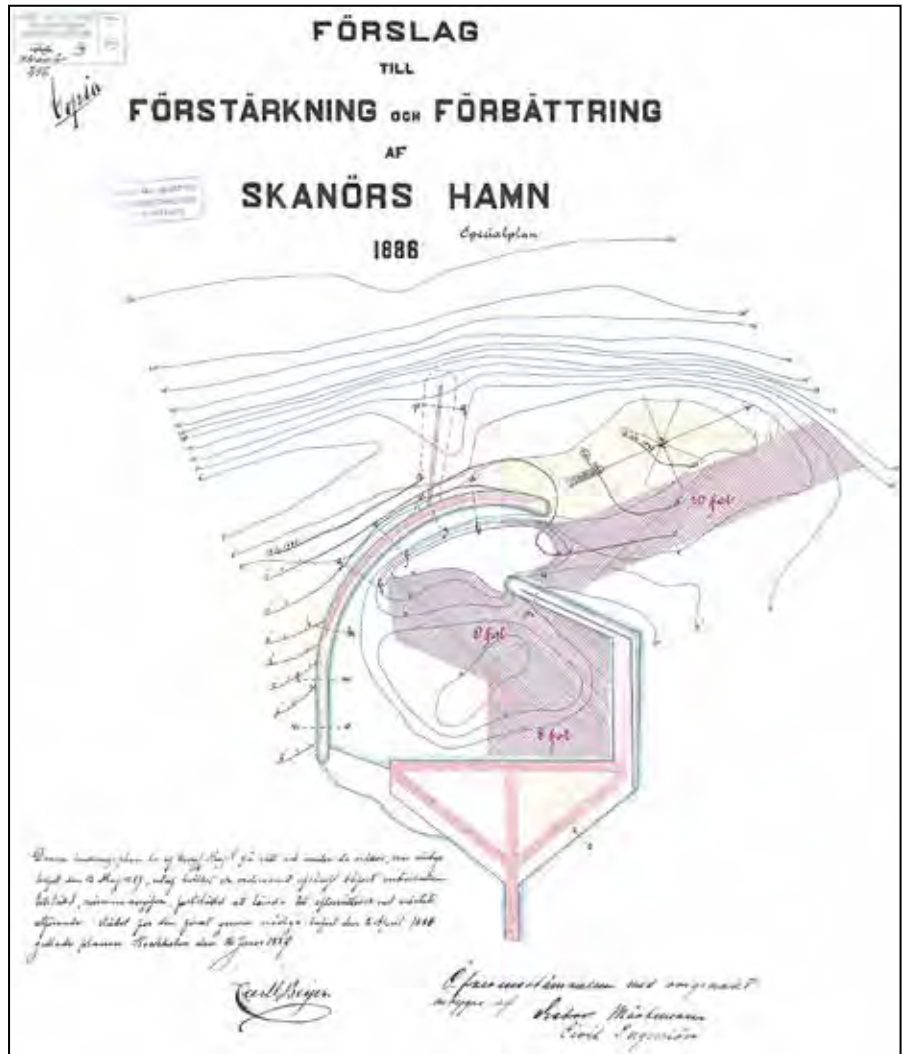
Förtydligande av texten i bilden:

»Denna ändringsplan är af Kongl. Maj:t på sätt och under de vilkor, som nådiga brefvet den 13 maj 1887, utaf hvilket en vidimerad afskrift blifvit intressenterna tillställd, närmare angifven, fastställd att lända till efterrättelse vid arbetets utförande i stället för den förut genom nådiga brefvet den 2 April 1886 gillade planen. Stockholm den 16 juni 1887.«

Signerat Carl Gottreich Beijer (1811–1898), en herre som vid tiden åtnjöt flera imponerande ämbets titlar och samhällspositioner. Till exempel:

Ledamot av riksdagens första kammare för Malmö stad 1871-94.

Överste och chef i väg- och vattenbyggnadskåren.

Överdirektör och chef för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

År 1877 begåvad med Generaldirektörs namn, heder och värdighet.

Tack till Jonas P Ström för hans hängivna arbete med insamling av äldre material kring Skanörs hamn.

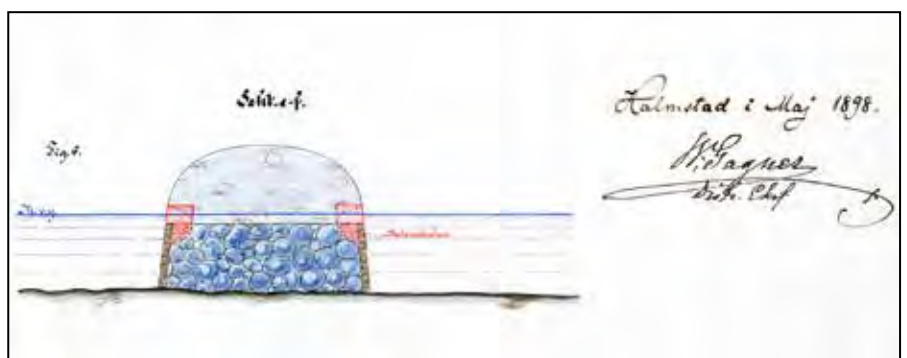
Sten Blomgren

Milt omarrangerat utdrag ur: »Skanörs hamn - 1886 - Ritning - Generalplan - Förbättring - J II a2 472.1«

Skanörs hamn har förändrats, byggts om och muddrats många gånger sedan den ursprungligen byggdes 1879. Här en genomskärning av en pirlarm från 1898.

Vilka var arkitekterna bakom Falsterbohus?

Falsterbohus huvudbyggnad råder det ingen tvekan om, det var domkyrkoarkitekten Theodor Wåhlin som ritade denna 1908. Det var också han som ritade alla stationshusen när Hvellinge-Skanör-Falsterbo Järnväg byggdes 1903.

Att Bertil Mernsten ritade den moderna delen från 1970 är det heller ingen som tvivlar på. Men när det gäller Casinot och Annexet går meningarna isär.

Både i böcker och på nätet står det på flera ställen att arkitekten Sigge Cronstedt har ritat Falsterbohus. Ursprunget till denna uppgift kommer från *Arkdes* som är förkortning för *Museet för Arkitektur och Design* på Skeppsholmen i Stockholm. Där finns nämligen Cronstedts ritningar och bland dessa ett antal ritningar över tillbyggnader till Falsterbohus.

Felet ligger i att Cronstedt mycket riktigt gjorde förslag till tillbyggnader, men dessa blev aldrig utförda!

Trelleborgs Allehanda 16 september 1911 »Ett kasino med en större 'societetsalong' och sällskapslokaler torde även komma att uppföras, och en känd Stockholmsarkitekt med erfarenhet på området har redan anmodats utarbeta förslag.«

Dessa förslag ratades dock. I stället blev det arkitekten Harald Berlin som ritade både Casinot (nu rivet) och Annexet 1912.

Vi tar åter ett citat från Trelleborgs Allehanda, denna gång från

Casinot en av de första midsomrarna efter att det byggdes.

invigningen av tillbyggnaderna den 2 juli 1912: »Ritningarna till byggnaderna har uppgjorts av arkitekten H. Berglin i Malmö«

Svenska Dagbladet skriver samma dag: »Exteriören, till såväl sommarhotellet som det nya Casinot, hvilka i stilen så troget som möjligt ansluta till hufvudhotellet, gör sin arkitekt hr. H. Berglin från Malmö all heder.«

Sydsvenska refererar den 30 juni ett tal av greve Hamilton vid en middag några dagar tidigare där han framför styrelsens tack till arkitekten Berglin.

Jag har redan tidigare berört detta ämne i boken *Falsterbohus - med tårna i sanden och klackarna i taket* där ritningar från både Cronstedt och Berglin finns med.

Christian Kindblad

Äras den som äras bör: Harald Berglin.

Annexet till vänster och Casinot till höger med huvudbyggnaden i mitten.

Sveriges första betongväg?

Landshövdingens bil med nummer M1 tar tåten.

Nej, det fanns redan från 1928 och framåt mindre provsträckor med betong.

Robert Gustavsson skriver i *Classic Motor* 2016 »Redan år 1906-1907 utfördes viss beläggning med betong på en del gator i Malmö stad. Den första betongbeläggningen på landsväg i Sverige utfördes 1923 på vägen Stockholm-Södertälje, genom Svartlösa härads vägstyrelsens försorg. Sträckan var blygsamma 400 meter.

År 1928 fanns det totalt 18,6 km betongväg i Sverige och 1939 hade den sträckan ökat till 57 km.«

När det gäller Järnvägen var linjen mellan Malmö och Lund den första delen av den statliga satsningen på stadsbanor redan 1856.

Den 8 september 1953 invigdes Sveriges första motorväg, autostradan, mellan Malmö och Lund. Prins Bertil och landshövdingen var de första officiella trafikanterna.

Det är helt enkelt här nere i Skåne det händer! Inte så konstigt, all trafik från kontinenten går ju genom Skåne. Och värre lär det bli när Fehmarn Bält-tunneln blir

färdig 2029.

Tillbaka till 1933. Även om betongvägen över Ljungen inte var först var det uppenbarligen en stor sak. Landshövdingen Fredrik Ramel och Kommunikationsministern Henning Leo var med och invigningstalade, liksom chefen för Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen Nils Bolinder. Från Skanör med Falsterbo stad talade drätselkammarens ordförande stinsen Johan Nilsson.

Att vägen började utanför Ljunghusen berodde på att Skanörs stadsgräns började där vid den gamla grinden vid Norra Ljunghuset som nu har gjort sitt. Även grinden strax före nuvarande Triangeln plockades bort. De hade tidigare varit nödvändiga för att hålla får och kor inom Skanörs och Falsterbo Ljung.

Så när kommer Snabbtågen?

Christian Kindblad

Gatu- och vägnamn del 12

Med början i På Ljungen 74, berättar vi under vinjetten »Gatu- och vägnamn« om bakgrunden till varför våra lokala gator och vägar heter som de heter.

Som underlag använder vi två publikationer Vellinge kommuns Stadsarkitektkontor gett ut, 1993 respektive 1996. Författare till dessa historiskt viktiga dokument är eldsjälens Lars Dufberg från Falsterbo. Det är alltså ur dessa vi plockar informationen nedan. Urval av Ola Freij. God läsning!

Ringarevägen, Falsterbo

Vägen ligger inom »Pastoratsjorden«, ett område inom Falsterbo Vång, som tidigare ägdes av kyrkan.

Rostockervägen, Falsterbo

Vägen återfinns inom staden Rostocks koncessionsområde (»fith«) under Hansans storhetstid på Falsterbonäset.

Rådhusgatan, Skanör

Namnet återfinns redan på 1882 års stadsplan för Skanör. Vid Rådhusgatan ligger Skanörs Rådhus, invigt i september 1777 och tillkommit på initiativ av borgmästaren Leonard de la Rose.

Rådhusorget, Skanör

Torget hette på 1700-talet Stora Torget. Tidigare fanns även Lilla

Rådhusgatan före branden 1874. Hammargården till höger.

Torget eller »Gåsatorget«, men detta försvann i och med 1882 års stadsplan. Fr o m 1882 anges därför Stora Torget enbart som »Torget«. Sitt nuvarande namn har det fått efter Rådhuset på dess södra sida.

Räng Sandsvägen, Räng Sand

Räng Sand – som gett namn åt vägen – är en del av det stora område som under framför allt 16- och 1700-talen täcktes av flygsand. Vägen sträcker sig mellan Kämpinge by och Rängs kyrkby.

Rönnbäcks väg, Skanör

Efter Jöns Rönbeck (1685-1740), kyrkoherde i Skanör och Falsterbo 1711-1720. I januari 1719 »kidnappades« Rönbeck av den danske amiralen Peder Tordenskjold för förhör i Köpenhamn dit han fördes, men släpptes åter efter några dagar i det vinterkalla vattnet vid Östra Haken.

Rådhusorget före branden 1874.

Jöns Rönbeck flyttade senare som kyrkoherde till Ystad, Helsingborg och slutligen till Malmö S:t Petri, där han avled den 7 augusti 1740.

Sahléns väg, Ljunghusen

Inom »Ljungskogens Strandbad«. Civilingenjören och majoren vid Väg- och vattenbyggnadskåren Einar Sahlén fick låna ut sitt namn åt den väg vid vilken han sommarbodde. Hans fastighet omfattade 19 1/4 hektar, dvs den tomtareal som idag är »normal« inom området.

Sanderovägen, Rängs Sand

Inom »Rängs Sand«. Efter gården »Sander«, ca 800 meter söder om Stora Hammars gamla kyrka.

Sandprästavägen, Falsterbo

Inom Falsterbo Vång. Efter kyrkoherden i Stora Hammar Carl Jacob Collin (1821-1896), som fullföljde det av greve Corfitz Beck-Friis långt tidigare påbörjade arbetet med plantering för att binda flygsanden på Skanörs Ljung. Collin kallades »Sandprästen«, ett namn som han uppfattade som ett hedersomnämmande.

Sandvipevägen, Falsterbo

Inom Falsterbo Vång. Namnet ingår inte i den stora serien vägar med fågelnamn. »Sandvipa« – eller på dialekt »sannvi´va« – var skanörarnas namn på falsterbo-

pojkar. Gatorna i Falsterbo var då till större delen sandvägar, därav »sand-vipa«.

Sieburgska vägen, Falsterbo

Inom Fiddevången. Efter den medeltida tyska staden Sieburg. Staden var förr berömd för sin sten- och lergodstillverkning, vilken upphörde efter trettioåriga kriget. »Sieburgerkrus« – vinkrus av stengods – eller skärvor av sådana förekommer ganska allmänt i medeltida lager i framför allt Falsterbo men även Skanör.

Silja Stickerskas gränd, Skanör

»Silja Stickerska« var föreståndare på ålderdomshemmet vid väg 100, strax öster om Triangeln. Huset byggdes ursprungligen som epidemisjukhus, blev senare barndaghem och även fritidsgård innan det revs. Under början av 1940-talet var Silja hushållerska åt skanöraren Lars Hansson på Mellangatan. Hon bodde under sin ålderdom på Hans Pettersgården (riven och vid mitten av detta sekel ersatt med en privatbostad, som senare byggts om till nuvarande Hotell Gässlingen). Silja stickade strumpor på beställning och mot materialkostnaden + 1 krona per par.

Sjögatan, Falsterbo

Namnet på den gata som enligt 1882 års stadsplan ledde från

Gamla Torg till stadsplanegränsen, söder därom hette den Sjövägen. Hela sträckan har nu fått namnet Sjögatan.

Sjögrens väg, Ljunghusen

Inom »Ljungskogens Strandbad«. Efter direktör Albin Sjögren, grundare av den förr välkända färgfirman AB Nordström och Sjögren. Han ägde huset – som fortfarande finns kvar – vid korsningen Södra Klockarevägen och Sjögrens väg. Albin Sjögren var en av de fyra ursprungliga bildarna av AB Ljungskogens Strandbad. De tre andra kom från familjerna Frick, Bergh och Olofsson, som även de fått ge namn åt vägar inom området.

Sjötörpsvägen, Höllviken

I gränsen mellan »Brorslundsområdet« och »Kämpingeheden«. Vägen ligger inom mark som hörde till ett litet lantbruk med namnet »Sjötörpet nr 1« om 2,0 hektar och har fått sitt namn efter detta. Under »Sjötörpet nr 1« brukades även »Ljungdala nr 1«.

Skanörs Stadspark, Skanör

Området donerades till Skanör-Falsterbo stad av grosshandlaren Severin Axelson och har efter plantering fått namnet Skanörs Stadspark.

Södra Stadsporten omkring sekelskiftet 1900.

Skepparegatan, Skanör

Återfinns redan på 1882 års stadsplan för Skanör. Där sträckte den sig då endast från Stora Mellangatan (nuv. Mellangatan) till Östergatan. Åt väster från Stora Mellangatan men något förskjuten mot norr hette den Hyregatan, efter det i Skanör dialektala namnet »hyre» (herde), jämför Falsterbodialektens »höre«. Från Östergatan till Vånggatan finns på kartan ingen fortsättning angiven.

Skogsbrynsvägen, Höllviken

Inom »Hammarskogen«. Efter fastigheten »Skogsbrynet nr 1« om 1,1 hektar.

Sohögsvägen, Kämpinge

Inom »Kämpingeheden«. Efter bronsåldersboplatsen »Sohög« invid vägen. Bronsåldersgraven och boplatsen undersöktes 1910 och 1925. En kortfattad redogörelse har sammanställts av arkeologen Knut Kjellmark i »Fornvännen« 1925. Slutsatsen var att »Sohög« ingått i ett boplatsoområde om närmare 1 000 kvadratmeter. Kring »Sohög« berättades förr många sägner.

Några år efter fastställandet framfördes önskemål om ändring till – det i förslagsställarens öron bättre klingande namnet – Solhögsvägen. Förslaget avvisades dock med hänsyn till den historiska bakgrunden.

Solbacksvägen, Ljunghusen

Inom »Ljungskogens Strandbad«. Vägen sträcker sig från Västra Fasanvägen i norr till Fricks väg i söder och löper på den norra delen nästan parallellt med Störvägen. Den södra delen av vägen heter på den gamla kartan Kinells väg. Det nuvarande namnet torde ha uppkommit med hänsyftning på »Solbacken« vars nuvarande – inofficiella – namn är »Stjärnplan« dvs den plats varifrån Störvägen, Parkvägen och Fricks väg strålar ut.

Sollidenvägen, Ljunghusen

Inom »Ljungskogens Strandbad«. Efter MAB och MYAs semesterhem »Solliden«, till vilket vägen ledde.

Solnavägen, Kämpinge

Inom »Kämpingeheden«. Bakgrunden till vägnamnet sägs ha varit ett sommarhus kallat »Solna«.

Sommarbovägen, Höllviken

Inom »Boltensternsskiftet«. Vägen sträcker sig i väst-östlig riktning från fastigheten »Sommarbo nr 4« – ägd 1915 av Carl Westrup – inom »Reng 4« och »Sommarbo nr 2« – ägd vid samma tid av Reinhold Karlmark – inom »Reng 6«. Vilken av dessa båda fastigheter som gett namn åt vägen är okänt, kanske var det båda.

Steffensvägen, Höllviken

Inom »Höllvikstrandsområdet«. Vägnamnet bevarar namnet på en tidig ägare – Herman Gustaf Steffen, ingenjör och anställd vid Kockums i Malmö – till fastigheterna »Hedebo nr 1« och »Hedebo nr 2« om vardera ¼ hektar inom det långa skiftet som vägen skulle betjäna. Norra delen av vägen hette ursprungligen Sjukhemsvägen och senare Sjukhusvägen efter den anläggning för Tbc-sjuka som Malmö Sjukhem förr hade

TVå bilder från Steffensvägen på 1930-talet.

Solliden på Sollidenvägen.

på den platsen för nuvarande FBU-anläggningen. (Slutlig namnändring 1970). Marken där ägs fortfarande av Malmö Stad.

De korta förbindelsevägarna mellan Steffensvägen och Ljungvägen, som nu är namnlösa, hette förr – från norr räknat – Steffensvägen, Harstigen, Vråkstigen, Måsvägen, Hökvägen, Tärnstigen och Kaninvägen.

Ola Freij

Törstig?

En god Pripps
eller Härlig Läsk
kan göra susen!

Ring 040/42 16 10

så får Du dryckerna
fritt hemkörda
till bostaden!

VELLINGE BRYGGERI
Bröderna Börje o. Torsten
Pettersson

ÅKE KRISTOFFERSSON

Målerifirma AB

Örnvägen 13 — SKANÖR Tel. 040/47 16 53 - 47 09 01

• UTFÖR ALLT SLAGS MÅLERIARBETE •

Fackmässigt till humana priser. — Begär offert!

BONNINGS

TILL VILLAN

Eldningsolja i
Snabba leveranser

TILL TRÄDGÅRDEN

Trädgårdsgödning, Torvmull
Torvströ- TG-Väx upp spridare

*Vi önska alla våra kunder en
fridfull helg och Gott Nytt År.*

Ring

AB NILS BONNING

Tel. Häslöv 040/42 32 50 Trelleborg 0410/148 22, 147 22

**Annonser från
Kommun 74
som tillfälligt ersatte
Vellinge Kommuniqué
året före
kommunsamman-
slagningen.**

HÖLLVIKSNÄS MÅLERIFIRMA AB

TALLVIKSVÄGEN 20 - Tel. 040/45 13 49
LIMAVÄGEN 4 B - Tel. 040/45 36 11

Utför allt inom branschen
"Var som helst, när som helst"
Måla med Nordsjöfärg

HÖLLVIKSNÄS GOLV AB

När det gäller GOLV

Heltäckande, plastmattor, parkett,
allt för badrummet m. m.

KONTAKTA OSS — VI OFFERERAR.

Ingvar Gustavsson

Kronodalsvägen 15, Höllviksnäs - Tel. 040/45 18 02

**Snabbtvätta
bilen i vår
tvättmaskin**

för **8:—**

**B. OHLSSONS BIL-
& TRAKTORSERVICE**

Falsterbovägen 9
VELLINGE

Tel. 42 05 70 - 42 05 80

På Ljungen ges ut av
Kulturforeningen
Calluna

Styrelse
Christian Kindblad
Gunilla Jerndell
Göran Lindgren
Sten Blomgren

Redaktör
Christian Kindblad

Ansvarig utgivare
Göran Lindgren
Ljungsäterstigen 5
236 41 Höllviken

Grafisk form
Christian Kindblad

Tryck
Seriearkivet, Malmö

Adress
Christian Kindblad
Kulturforeningen Calluna
Kungsgatan 27 A, 212 13 Malmö

Callunas e-post & hemsida
kassor@calluna.nu
www.calluna.nu

Medlemskap
Sätt in 200 kr på vårt konto
bankgiro 5470-1248

Tidningen utkommer
med 3 nummer per år.

Återge gärna våra artiklar
men ange alltid källan.

Ljung, Calluna vulgaris

KULTURFÖRENINGEN
Calluna
DÅ OCH NU PÅ LJUNGEN